

แก้กรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอาละ เวลาที่นี้เห็นไหม เราเห็นนะ เวลาทานข้าวกันแล้ว เก็บล้างนี้ การเก็บล้าง มันก็เหมือนกับเราอยู่บ้านทำครัว แต่ถ้าเป็นที่อื่นนะ อย่างครูบาอาจารย์ ท่านมีคนเก็บล้างให้ก็มี เราคิดว่าเราทำให้ก็ได้ เราหาคนมาล้างด้วยล้างจานนี้ไม่ยากเลย แต่เราไม่ยอมทำ เราอยากให้มีมันเป็นความจริงใจ คือให้เผชิญกับความจริง

เหมือนพระนี่นะ ทำไมหลวงปู่มัน ท่านให้พระฉันมือ ให้พระฉันมือนี้ พระธุดงค์ไป พระที่ฉันมือนะ โดยสังคัมทั่วไปนี้ เขาบอกว่ามันไม่สวยงาม มารยาทไม่สวยงาม ถ้าได้ฉันซ้อน ฉันอะไรนี้ ในทางโลกเขามองว่าเป็นอย่างนั้น

แต่หลวงปู่มันท่านบอกว่า ในวินัยนะ ทุกคนไปหา เพราะพวกเรานี้ปัญญาชน เวลาครูบาอาจารย์ไปทำอะไรนี้ เราจะไปค้นในตำราว่า มันผิดอะไร มันเป็นอาบัติอะไร ที่นี้มันเป็นอาบัติอะไรนี้ มันเป็นมหาปเทศ ๔ คือสมัยพุทธกาลยังไม่มีซ้อน ในสมัยพุทธกาลและสมัยโบราณ คนอินเดียเขา ในปัจจุบันนี้เขายังกินด้วยมือกันเลย

พอซ้อนนี้ โบราณเรียกบ่วง ซ้อนนี่นะ มันเข้ามาสมัย ร.๔ สมัยที่ว่าพวกยุโรปเข้ามา พอเข้ามาในวินัยมันไม่มีเห็นไหม ภิกษุฉันด้วยมือ ไม่โยนคำข้าวเข้าปาก ไม่อ้าปากไว้รอ เห็นไหม ในเสขียวัตรใจ

ที่นี้ พอหลวงปู่มันท่านวินัยเป็นอย่างนั้นแล้ว คราวนี้กฎหมายมันไม่มี พอกฎหมายมันไม่มี พอเรามาทำมันขึ้นมา มันไม่มีอะไรรองรับใจ พอไม่มีอะไรมารองรับ

พระก็พยายามจะหาเหตุผลกัน ก็เลยร้อยแปดพันเก้า ก็เลยเหตุผลใครเหตุผลมัน ก็เลยละกันไป ก็เลยแบบว่า ฟังไปฟังมา เลยแบบว่าไม่มีเหตุผล

ถ้าพูดมากๆ ไปนี้ เพราะคนพูดนี้วุฒิภาวะไม่มี วุฒิภาวะของคนที่มาเรื่องเหตุผลอย่างนี้ วุฒิภาวะมันต่ำ พอตำนี้ อธิบายเหตุผลมา เหตุผลนี้ฟังไม่ขึ้น แต่หลวงปู่มันท่านพูดอย่างนี้ มันเป็นธรรม เป็นธรรมหมายถึงว่า เราฉันช้อนนี้ มันกิริยามารยาท ทางโลก เขามองว่าดี แต่ประสาเรานี่ ท่านบอกว่า มันเหมือนกับเรารังเกียจ

เหมือนพวกเราเกลียดตัวกินไข่ เหมือนอาหารนี้มันสกปรกไขใหม่ แต่ถ้าคำว่าธรรม ท่านบอกว่า พระฉันช้อนนี้ ท่านบอกกรรมฐานขุนนาง คำว่าขุนนางคือผู้ดี แต่ถ้าเราเป็นปรกติธรรมดา เราฉันด้วยมือ สิ่งใดก็แล้วแต่เราหยิบจับด้วยตัวของเราเอง

อย่างเช่น ปฏิสังขาย เราพิจารณาอาหารก่อนฉัน การพิจารณาอาหารนี้ เพราะว่าถ้าพิจารณาอาหารนะอย่างเช่น เราอยากภาวนากันเป็น เราอยากภาวนาดี ทุกคนอยากดีไปหมดเลย แต่เวลาเราจะเผชิญ จะไปฝึกฝนตัวเองนี้ เรากลับคิดว่าสิ่งนี้คือความลำบาก อย่างเช่นการปฏิสังขายนี้ ปฏิสังขายต้องพิจารณาก่อนค่อยฉัน ถ้าพระไม่พิจารณาฉันเลย เป็นอาบัติทุกกฏ

เพราะการพิจารณา อย่างเช่นอาหาร บางอย่างเราเห็นแล้วมันน่ากิน บางอย่างเห็นแล้วนี้ เราไม่เคยเห็นหรือ อาหารที่แบบว่าคนละวัฒนธรรม เราเห็นแล้วเราเหมือนจะปฏิเสธเลย

ที่นี้การพิจารณาอาหารนี้ก็เหมือนกัน เพราะของนี้มันของเสีย ของที่เราโยนลงไป ในบาตร เราพิจารณาว่าร่างกายนี้มันได้อาหารอย่างไร พิจารณาไปมันเกิดปัญญา ครูบาอาจารย์พิจารณาไป จนตัวข้าวนี เมล็ดข้าวเป็นตัวหนอนเลย เพราะจิตสมาธิดีๆ การพิจารณาอาหารนี้ มันเป็นโอกาสให้เราได้ฝึกร่างกาย ฝึกสมอง ฝึกตัวเราเองนี่มหาศาลเลย

ทีนี้ ด้วยมารยาทสังคมไซ้ใหม่ ถิ่นซ่อนใจ เอาซ่อนมานี้ ด้วยความนี้ มันเหมือนกับว่า เราควรจะได้ประโยชน์ เรากลับไม่ได้ประโยชน์ในทางธรรมะ แต่เราไปได้ประโยชน์กับสังคมที่เขาว่าสวยงาม แต่ถ้าเราเอามือนี้นะ เราฉันทด้วยมือนี้ ไม่ใช่พระขุนนาง เราหยิบเราจับนี้ เรารับรู้ แม้แต่ปฏิสังขาโย มันก็อย่าง ยังหยิบจับ ยังกลืน ยังอะไรต่างๆ มันมี นี่มันเป็นประโยชน์ใจ

ฉะนั้น พอเราพูดถึงการมาเก็บมาล้างนี้ อันนี้มันเหมือนกับความสะดวก มีลูกศิษย์เยอะมากเลย พูดให้เราได้ยินนะ อยู่บ้านไม่เคยล้างถ้วยล้างจานแล้วกันแหละ มาที่นี่ต้องล้างถ้วยล้างจาน อยู่บ้านไม่เคยทำเลยละ อยู่บ้านได้แต่กินแล้วก็ลุกไป ให้คนอื่นเก็บล้างให้ พูดเลยนะ เยอะมากมาที่นี่ บอกว่า กินเสร็จต้องล้างถ้วยล้างจาน แล้วเขาพูดเหมือนกับสะท้อนใจนะ บอกเกิดมาไม่เคยทำเลย

เห็นไหมมันได้ประโยชน์ตรงนี้ใจ คนที่ไม่เคยทำก็ได้ทำ มันเป็นความสะดวก แต่บางทีดูแล้วมันวุ่นวาย ความวุ่นวาย ความเข้าไปแล้วกังวลนี้ นี่มันก็มี ในการทำงานสิ่งต่างๆ นี่มันต้องมีบ้าง แต่อนาคตในการที่เราจะพัฒนาไป มันเป็นเรื่องหนึ่งนะ ถึงกาลเวลาแล้วนี้เรา ใช้ออย่างเขานี้ มันข้อวัตรปฏิบัตินี้ เราเปลี่ยนแปลงได้

เราหาคนสัก ๒-๓ คนมาช่วยเก็บล้างนี้ เราว่าเราทำได้ เพียงแต่ ตอนนี้เราคิดว่าเราได้ประโยชน์ตรงนี้มากกว่าเราได้ประโยชน์น้ำใจของคน ให้คนนี้ได้สะท้อนใจ คำว่าสะท้อนใจ คือสะท้อนกิเลสนะ การภาวนานี้ การกระเทือนใจนี้ กระเทือนกิเลสนะ

อย่างตอนเช้าที่เราพูดไปเห็นไหม พวกนี้มันเป็นอย่างนี้มานาน เราเอ็ดมานาน เราเอ็ดมานานนี้ เราจะยกขึ้นมาให้เห็นว่า ความเคยชินของใจ นี่ใจธาตุ เข้ากันโดยธาตุ คำว่าธาตุคือนิสัย ถ้าภาษาโลกว่าสันดาน สันดานของใครสันดานของมัน แล้วพอเป็นสันดานของเราเนี่ย สันดานของเรา เราทำจนคุ้นชิน จนเป็นพฤติกรรม

พอเป็นพฤติกรรม พอทำสิ่งใดแล้วนี้ มันไม่เห็นความผิดความถูก เพราะมันเป็น

ความคุ้นชิน คำว่าคุ้นชิน เราคุ้นเคยกับมัน เราทำทุกวัน เราทำต่อเนื่อง ทำจนไม่เห็นว่ามันเป็นความผิดความถูก เห็นไหม แล้วเราพยายามบอกๆ เวลาผลออกอย่างนี้ทุกทีเลย คือผลออกตอนเช้าคือผลออก กำลังออกกรส กำลังออกกรสเลย เล่นเล่นเลย เพราะอย่างที่เราเห็นกัน

เราพูดเรื่องนี้ไป เราจะเทียบกลับมาเรื่องกรรมไง เห็นไหม เขามาถามเรื่องกรรมว่ากรรมนี้ ถ้ากรรมนะ เหมือนกับเราผูกผ้า แล้วเราเปลี่ยนเสื้อผ้า เราทำได้อย่างนั้น ใครไม่อยากทำบ้าง เราผูกเสื้อผ้าเห็นไหม เราเปลี่ยน เปลี่ยนเสื้อผ้ามันก็เปลี่ยนแล้ว แล้วกรรมมันเป็นอย่างนั้นไหม

นี่คำนั้นมันเป็นอย่างนั้น ถ้ากรรมมันเป็นอย่างนั้นนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ จะไปปรินิพพาน เดินข้ามห้วยเห็นไหม พระอนันท์ไปด้วย

“อานนท์ เรากระหายน้ำเหลือเกิน เราขอน้ำจัน”

พระอนันท์นี่ เป็นผู้ที่รักองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก เห็นน้ำ เหวียนมันพุ่งผ่านไป น้ำมันชุ่ม กลับมาเลยไปเห็นน้ำมันชุ่มไม่อยากให้พระพุทธรูปเจ้าจัน กลับมาขอรับบอกว่า

“ข้าพระองค์ เหวียนมันพุ่งผ่านไป น้ำมันชุ่มมากเลย ขอให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดทนไปจันเอาข้างหน้า ข้างหน้ายังมีลำห้วยอีก”

เพราะพระนี่ เติบโตคงค์ จนพื้นที่นี้จะชำนาญมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน ตักมาเถิด เรากระหายเหลือเกิน”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ต้องการฉันทะไหม นี่พระอนันท์ก็ทนไม่ได้

ไปยื่นพรีพรีไรนะ ว่าจะดักน้ำหรือไม่ดักนี้ เพราะว่าพระพุทธรูปนะ มันไม่มีอุปกรณ์ จะใช้บาตรนะ พอจะเอาบาตรดัก เฉพาะที่จะดักนี้ใส ไสนี้ใสด้วยอำนาจวาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดักเฉพาะตรงนั้นขึ้นมา เพราะมันจะใสเฉพาะส่วน แล้วดักน้ำใสนั้นมาถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉัน พอฉันแล้วนี้ พระอานนท์นั่งดูด้วยความปลื้มใจใจ นี่มันปลื้มใจพร้อมกับความคิดในหัวใจนะ เพราะว่าน้ำมันขุ่น ไม่อยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉันเลย เพราะว่าเคราพริกมาก แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เรากระหายเหลือเกิน” ก็ด้วยความจำเป็นก็เข้าไปดัก พอตัดด้วยบารมีตรงนั้นก็ใส

พระอานนท์ พระโศดบันนะ ยังสงสัยเลย ก็เลยถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า

“มันเป็นความมหัศจรรย์เหลือเกิน สิ่งใดสิ่งหนึ่งมันไม่เคยมี มันก็มีมันก็เป็นแล้ว น้ำมันขุ่นๆ อยู่ พอจะดักอยู่ๆ มันใสขึ้นมาได้อย่างไร”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอธิบายว่า

“ที่มันใสนี้เป็นเพราะบารมีธรรม แต่สิ่งที่มันขุ่น เพราะมันเป็นกรรมของเรา”

นี่ไง เข้ากรรมแล้ว กรรมของเรา สมัยเป็นพระโพธิสัตว์นะ เป็นพ่อค้าโคต่าง ไปกับเกวียน กองคาราวานนะ เวลาไปไหน โบราณเขาไปเป็นกองคาราวาน แล้วพอมันลงน้ำไปเห็นไหม โค สัตว์มันก็จะลากเกวียนไป แต่เกวียนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เป็นพระโพธิสัตว์มันอยู่ข้างหลังไง พอไปนี่น้ำมันขุ่นซะไหม โค สัตว์ เวลาลงไปน้ำ มันหิว มันก็อยากกิน นี่พระพุทธรูปเจ้าก็คือน้ำขุ่นนี้ คิดว่าก็น้ำมันขุ่น ก็รักสัตว์ตัว รักมาก ก็อยากให้น้ำมันไปกินน้ำข้างหน้า ก็ดึงไว้ นี่กรรมอันนี้นะ

เวลาเรื่องกรรมนี้ กรรมนี้มันเป็นเรื่องของสิ่งที่มันเป็นไปได้ แล้วการจะแก้ การจะแก้มันมี ตัวอย่างพระโมคคัลลานะสิ พระโมคคัลลานะ เขาจะมาทูปตีนี้ เหาะหนีถึง ๓ หนนะ เหาะหนี เหาะหนี จะหนีไป ทั้งๆ ที่เป็นพระอรหันต์นะ สุดท้ายมาพิจารณาว่า นี่มันเป็นเรื่องอะไรเขาถึงจะมาทูปตีเรา เป็นเพราะกรรมเก่า เป็นเพราะเคยทำลายแม่ไว้ แต่เวลาทำลายนี้ก็เป็นกรรมอันหนึ่ง

แต่ในปัจจุบันนี้ ปัจจุบันที่พระโมคคัลลานะมาประพฤติปฏิบัติ จนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เศษของกรรมมันมีไว้ สอุปาทิเสสนิพพาน คฤติ ตัวอย่างหลวงปู่กงมา ก็รื้อชนกันตาย ยิ่งหลวงปู่จวนอย่างนี้ อาจารย์สิงห์ทองอย่างนี้ มาเครื่องบินตกตาย พระอรหันต์นะ พวกเราเชื่อมั่นกันว่าเป็นพระอรหันต์นะ แล้วเวลาเผาแล้ว เป็นพระธาตุหมดเลย ทำไมมาเครื่องบินตกลง

นี่เราจะบอกว่ามันคนละส่วนกันไง กรรมที่มันเกิดขึ้นมานี้เห็นไหม กรรมที่มันเกิดขึ้นมาก็เป็นกรรมอันนั้น แล้วเราจะมาแก้ โดยความเข้าใจของเรามันเป็นไปได้ หรือ เราจะทำมาแล้ว กรรมคือสิ่งที่เราทำมาแล้วนี่ เราต้องมีกรรมดีมาเยอะมาก ถ้าไม่มีกรรมดีมาเยอะมาก เราไม่ได้มานั่งเป็นมนุษย์อยู่นี้

แล้วพอเรามีกรรมดีอยู่แล้ว สิ่งที่ยังเป็นปัจจุบันนี้ เรามาพบพุทธศาสนา นี่งานของใจ การภาวนาคืองานของใจนะ เวลาฝ่ายบริหารนี่นะ เวลาเขาบริหารมาก เขาเครียดมากเลย งานสมอง ผู้บริหารนี่งานสมองนะ แต่ภาคปฏิบัติมันเป็นเรื่องของใจ

ถ้างานของใจ นี่ใจมันแก้ใจ ถ้ามันจบกันที่ใจแล้ว ไอ้ข้างนอกนี่มันเป็นเรื่องธรรมดาใจ ดูพระอรหันต์สิ นี่พระอรหันต์บางองค์นะ บางองค์เวลาตาย ตายเรียบง่ายก็มี ตายโดยอุบัติเหตุก็มี นี่มันเศษของกรรมไง สอุปาทิเสสนิพพาน เศษส่วนคือร่างกายอันนี้

นี่การแก้กรรมอย่างนั้น การแก้กรรมนี้ เหมือนที่พูดตอนเช้านี้ มันก็เป็นเรื่องของการถือผีไปเลย การอ้อนวอนนะ การทำอย่างนั้น พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนอย่างนั้น ถ้า

ศาสนาพุทธสอนอย่างนั้น มันก็กลายเป็นศาสนาผีไปเลย ตั้งศาลขึ้นมา แล้วอ่อนวอนกันไปเอง

ทีนี้เราเป็นชาวพุทธ แล้วเรามาสอนกันอย่างนี้ นี่ยังดีนะเป็นกฤหัสถ์สอน ถ้าเป็นพระสอน อะไรสอน มันน่าคิดนะ ดูอย่างพระเห็นไหม ไม่ให้ถือมงคลตื่นข่าว ไม่ให้ถือมงคลตื่นข่าวนะ ให้เชื่อในพระธรรม แม้แต่พระหมอดูนี้ ทำผิดแล้ว พระรักษาโรคนี้ ผิดหมดละ ผิดตรงไหนรู้ไหม ผิดตรงที่วิชาที่เราทำนี้ มันเป็นสังคมสงเคราะห์ใช้ไหม

ถ้าทางโลกเห็นว่ามันเป็นประโยชน์กับโลก นี่ในทางโลกเป็นใหญ่นะ บอกเลยนี้ พระนี้เห็นไหม เมื่อก่อนนี้วัดนี้ โรงพยาบาลก็อยู่ในวัด โรงเรียนก็อยู่ในวัด ทุกอย่างอยู่ในวัดหมดละ เพราะวิชาการทั้งหมด ไปอยู่ที่พระหมด พระเป็นคนสอน

โบราณนะ ทางโลกเขาจะบอกเลยนะ เมื่อก่อนนี้ วัดกับบ้านนี้ บวรใน วัดบ้านจะอยู่ด้วยกัน สนธิทู้กันเคยกันมาก เดียวนี้พอแยกวัดออกจากบ้าน แยกวัดกับโรงเรียนออกจากกัน โรงเรียนก็แยกออกไป นี่การศึกษาของนักเรียนก็ไปอีกอย่างหนึ่ง ไอ้สมัยสังคมมันยังโบราณอยู่ มันก็เป็นไปได้

แต่ในปัจจุบันนี้ ทางวิชาการมันไปแล้วเห็นไหม มันก็ต้องยอมรับอันนี้ นี่พูดถึงความเห็นของโลก แต่ถ้าความเห็นของธรรมนะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ศิรัจฉานวิชา ศิรัจฉานไม่ใช่ครูจ্ঞาน “ศิรัจฉานหมายถึงว่าการศึกษาที่ไม่ใช่หลักธรรม” การศึกษาที่ไม่ใช่หลักธรรม

เพราะในครั้งพุทธกาลนะ พระชุตถ์ก็กันไปมา พระชุตถ์ก็ออก แล้วจะกลับมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอด นี่ชุตถ์ไปนะ พอพระเรานี้ชุตถ์ไปมันจะไปเห็นอาชีพใจ อาชีพของหมู่บ้าน อาชีพของต่างตำบล ก็มาคุยกัน ว่าที่โน่นมันเป็นอย่างนั้น ที่นี้มันเป็นอย่างนี้ นี่พระพุทธเจ้าได้ยินตลอด นี่ศิรัจฉานวิชา

ไตร่ตรองวิชาหมายถึงว่า ไม่ได้คุยกันเรื่องมรรคผลนิพพาน ที่นี้เวลาพระปฏิบัตินี้ ให้คุยกันในสัลดธรรม ๑๐ สัลดธรรมคือความมักน้อยสันโดษ คือความฝักใฝ่ในการปฏิบัติ พระจะคุยกันเรื่องนี้เรื่องเดียว คือเหมือนกับเรามีเป้าหมายใหม่ เป้าหมายของเราจบมาแล้วนี้ ถึงซึ่งนิพพาน

พอนิพพานแล้วนี้ สิ่งใด ทางวิชาการใด ที่จะส่งเข้าไปถึงนิพพาน ให้คุยกันเรื่องนี้ ให้ศึกษาเฉพาะเรื่องนี้ ถ้าศึกษาเรื่องอื่น ไตร่ตรองวิชา คือวิชาทำให้แน่นวิชา ไตร่ตรองวิชา หมายถึงว่า ให้เรา เหมือนกับเรา เรานี้ เราตั้งเป้า แล้วเราพยายามทำ เราไม่ถึงเป้าไง ตรงนี้ นี่พระพุทธเจ้าติเตียนมากในพระไตรปิฎก

แล้วมาสวมยหฺลวงปุ้มันไง สวมยหฺลวงปุ้มันถ้าพระที่ปฏิบัติ เรื่องนี้มาก ย้อนกลับไป ที่หลวงตาสิ หลวงตาท่านจะไม่มีงานมีการอะไรเลย นี่ ในวัดหลวงตาท่านจะบอกว่า “เราสงวนรักษาพระมาก เรารักพระมาก เราจะไม่ให้พระทำงานเลย” ถ้าเราคิดทางโลกนะ ถ้าไม่ให้พระทำงานอะไรเลย พระก็ไม่มีผลงานอะไรเลย ไม่ให้พระทำงานทางโลก ใจ ไม่ให้พระทำงานก่อสร้าง ไม่ให้พระทำงานที่เป็นผลทางโลก แต่ให้พระทำงานในวิชาชีพของพระ

วิชาชีพเลย วิชาชีพของพระ เวลาบวชกับพระอุปัชฌาย์เห็นใหม่ เกสา โลมา นขา ทันตา คโจ นีอนุโลมปฏิโลม ให้พิจารณาย้อนหน้าไปกลับ แล้วอุปัชฌาย์องค์ไหนไม่บอกงานอย่างนี้ การบวชพระนั้นไม่สำเร็จ บอกกรรมฐาน ๕ บอกรุกขมูล แล้วพอพระบวชออกมาแล้วนี้ มันอยู่ที่พระฝักใฝ่ อยู่ที่พระตั้งเป้าอย่างไร

คือถ้าพระจะเป็นฝ่ายปกครองเห็นใหม่ คณฺฐระ วิปัสสนาธุระ นี่พระพุทธเจ้าให้ศึกษา นี่พอศึกษานี้ คณฺฐระ นี่ก็ไปศึกษาเรื่องธรรมเนียมวินัยของพระพุทธเจ้า แล้วเอาสิ่งนี้มา ปกครองสงฆ์ มาปกครองชาวบ้าน แต่ถ้าวิปัสสนาธุระนี้ ปกครองตัวเอง เอาตัวเองให้รอด

ทีนี้เอาตัวเองให้รอด นี่เข้ามาตรงนี้แล้ว เข้ามาตรงที่ว่า กิเลสนี้ละเอียดนัก กิเลสนี้ร้ายนัก แม้แต่เราเข้มแข็งขนาดไหนก็แล้วแต่นะ การเข้มแข็งอย่างนั้น มันมีมรรคหยาบ มรรคอย่างกลาง มรรคอย่างละเอียด มรรคอย่างละเอียดสุด เราทำดีที่สุดแล้วนี้ ถ้าเราไม่ปล่อยความดีของเรา เราจะพัฒนาขึ้นไปสูงไม่ได้

แล้วพอสูงขึ้นไปติดในความดีของเราแล้ว ความดีที่ละเอียดกว่านี้ มันยังมีต่อไปเรื่อยๆ ทีนี้ถ้าเราไปยึดมัน ถือมันในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราไปยึดมันในความรู้สิ่งใดอะไร เราไปยึดตรงนั้นปั๊บ มันไปไม่รอดนะ มันไปไม่ได้ ถ้ามันไปไม่ได้นี้ ในการปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติมานี้ มรรค ๔ ผล ๔ มันจะเห็นวิกฤติ

คำว่าวิกฤติคือ คือวิกฤติการในหัวใจ ในการปฏิบัติมันจะมีวิกฤติของมันมหาศาลเลย วิกฤติอย่างเช่น เราไปรู้ไปเห็นอะไรเข้ามานี้ เราไปรู้ไปเห็นนะ นี่เห็นจริงไม่จริง แต่ความเห็นนั้นไม่เคยจริงเลย ไม่จริงเลย เพราะมันไม่ใช่ธรรมะ มันเป็นกิริยา มันเป็นวิธีการ ไม่ใช่ธรรมะหรือ

สิ่งที่เราทำอยู่นั้นเป็นสมมุติบัญญัติทั้งหมด! สมมุติบัญญัติทั้งหมดเลย! ถึงที่สุดแล้วถึงเป็นธรรม พอเป็นธรรมแล้ว ไม่ใช่สมมุติบัญญัติที่เราทำกันอยู่ที่นี่ แต่ต้องอาศัยสมมุติบัญญัตินี้ เพื่อเข้าไปหาความจริง ทีนี้ถ้าอาศัยสมมุติบัญญัติเข้าไปหาความจริงนี้ เวลาเราทำสมมุติ สติก็เป็นสมมุติ สมาธิก็เป็นสมมุติ ถ้าสติ สมาธิทุกอย่างเป็นความจริงนะ มันต้องอยู่กับนิพพานสิ มันต้องอยู่กับนิพพาน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะดับขันธเห็นไหม นอนสีหไสยาสน์ แล้วเข้า ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญาตนะ เห็นไหม มาเข้าสมาบัติ ทำไมธรรมธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเข้าสมาบัติ มาเข้าสมาธิ ละ สมาธิถึงไม่ใช่ธรรมอันนั้นนะ ธรรมอันนั้นเป็นธรรมอันนั้น ธรรมธาตุเป็นส่วนธรรมธาตุ

แต่เวลามาเข้า เวลาเข้าเห็นใหม่ แล้วสิ่งนี้ทั้งหมด พอทั้งหมดแล้วมันถึงจะเป็นความจริง ถ้าจะทั้งหมดแล้วเข้าไปถึงความจริง วิธีการที่จะเข้าไปทั้งนั้น นี่มันเป็นการกระทำ มันละเอียดกว่าความเห็นใจ มันละเอียดกว่า สิ่งที่ว่ากรรม กรรมนี้มันให้ผลเป็นอำนาจวาสนาบาปมีนะ กรรมนี้นะ เราทำบ่อยครั้งเข้าเห็นใหม่ อย่างนี้ยากยิ่งยาก ทำบ่อยๆ ครั้งเข้ามันจะเป็นนิสัย พอเป็นนิสัยมันจะเป็นความเคยชิน

ทีนี้ เราก็เปลี่ยนแปลงมัน ถึงเวลาพระบวชใหม่ นี่พระบวชใหม่ โทษของพระบวชใหม่คือทนได้ยาก ทนคำสอน ทนอะไรต่างๆ ได้ยาก พระบวชใหม่คือนิสัยของคฤหัสถ์ นิสัยของฆราวาสไง นิสัยของสังคมไง พอเข้ามาเป็นพระนี่ เขาเรียก “สมณสารูป”

“สมณสารูป” ในการที่พระบวชเข้ามาแล้วนี่ จะต้องมาเปลี่ยนแปลงนิสัย ต้องขอนิสัยครูบาอาจารย์ พอขอนิสัยนี้มันเปลี่ยนแปลงตรงนี้ พอเปลี่ยนแปลงเข้าไป มันเป็นความคุ้นชิน มันเป็นความเคยชินในชีวิตของพระ พอในชีวิตของพระนี่ พระดำรงชีวิตอย่างไร

มารยาทสังคมนา เสด็จวัตรนี้ ทั้งหมดเลย เวลาจะดื่ม จะกิน ต้องนั่งลงต้องอะไร ถ้าฝืนเป็นอาบัติ ทุกกฎๆ ทุกกฎๆ หมดเลย แล้วพอเป็นอาบัติขึ้นมาเนี่ย เวลาปฏิบัติขึ้นมา คำว่าอาบัติ อาบัติคือความเศร้าหมอง อาบัติคือความผิดพลาดในหัวใจ แล้วเราจะมาหลอกตัวเองได้อย่างไร

นี่พอมันหลอกตัวเองนี้เห็นใหม่ เวลาบวชขึ้นมาแล้วนี่มันต้องฝึกนิสัย พอฝึกนิสัยขึ้นมา นี่ข้อวัตรปฏิบัติ พอปฏิบัติขึ้นไปนี่ พันนิสัย พันนิสัยก็เหมือนเราเตรียมความพร้อม พอเตรียมความพร้อมขึ้นมาเนี่ย พอเราบวชขึ้นมา ทุกคนเวลาบวชใหม่ๆ บางทีบวชขึ้นมา นั่งสมาธิหรือทำอะไรก็ได้ดี ได้ดีเพราะอะไร เพราะอิมมูญา เหมือนเราไปชุ่มชื้นกับสิ่งใด เหมือนเราแห้งแล้ง แล้วเราได้รับความชุ่มชื้นไปปฏิบัติ มันจะคืออยู่พักหนึ่ง

แต่พอไปๆ นะ พอกิเลสมันเริ่มรู้ตัว กิเลสนี้มันเหมือนสวะ สวะมันอยู่ในน้ำนี่ ถ้า น้ำมันลดนะ สวะนั่นก็อยู่ต่ำ พอ น้ำจำนวนมากขึ้น มันจะยกสวะนี้ขึ้นมา กิเลสของคนนะ เห็นไหมคุณสิ เราจะมีการศึกษาสูงขนาดไหนก็แล้วแต่ กิเลสเหมือนสวะอยู่บนความคิด ความเห็นของเรา นี่ มันสูงขึ้นมาด้วย

ในการปฏิบัติของพระก็เหมือนกัน ถ้าเวลาจิตมันดี ปฏิบัติมันดีนี่ ทุกอย่างดีหมด ละ กิเลสมันก็อยู่ในนั้น มันสูงขึ้นมากับน้ำนั่น เราจะข่มขึ้นขนาดไหน เราจะมีจุดยืน ขนาดไหน กิเลสมันก็ขึ้นไปด้วย แล้วถ้าเวลาสมาธิเราเสื่อม ทุกอย่างมันเสื่อมนะ พอ กิเลสมันได้ช่องนะ โอ้โฮ มันทำลายเราน่าดูเลยละ มันจะทุกข์มาก มันทำลายเรานะ พอ เราขัดขึ้นในหัวใจนี้ มันจะทุกข์มากเลย

ฉะนั้น ถ้าเวลาปฏิบัติขึ้นมา เราต้องพยายามรักษาให้ชำนาญในการรักษาในเหตุ ในผลนะ ถ้าชำนาญในเหตุในผลนะ นี่คือการสอนของพระพุทธเจ้า เรื่องกรรมเป็นเรื่อง กรรมนะ ที่นี้การแก้กรรมๆ ของเขา นี่ การแก้กรรมทางโลก การแก้กรรมที่เขาทำกันนะ มันเป็นเรื่องของผลประโยชน์ทั้งนั้นละ

คุณสิ เราดูข่าวเห็นไหม นี่แก้ไปแก้มา บางคนหมดไปหกล้าน บางคนหมดไปห้า ล้าน สี่ล้าน สามล้าน แล้วแต่ มันจะไม่ถึงที่สุด เพราะเราไม่เชื่อถึงความบริสุทธิ์ใจตรงนี้ ใจ ถึงที่สุดแล้วนะต้องโอนเป็นทรัพย์สินมาให้เราก่อน

เหมือนกับมีเขาไปหาพระกันนะ อยากปฏิบัติดีใหม่ ถ้าอยากปฏิบัติดีนะ นี่ สิลัพพตปรามาสคือการลูปคล่า ถ้าเรามีสมบัติอยู่กับเรา เราจะกังวลมัน ต้องโอนไปให้ไว้ ส่วนกลาง โอนไปให้ใครนี่ เขามีอย่างนี้กันเยอะนะ ที่นี้พอเราเข้าไปนี่ ด้วยความที่จิตใจ ที่มันใสสะอาดของเรา นี่ เราไปเชื่อเขา นี่ เริ่มต้นก็ไม่เห็นเสียอะไรเลย เขาพูดคนนะ คนว่า เชื่อง่ายหรือเชื่อไม่ง่าย ถ้าเชื่อง่ายเข้าไป มันจะกล้าเข้าไปเรื่อยๆ ถ้าไม่ได้เชื่อง่าย เขาก็ทำ เฉพาะของเขาเท่านั้น

กรรมคือการกระทำนะ กรรมคือเราทำดีทำชั่ว จะต้องให้ใครมาแก้ให้ถ้ามั่นเป็นสิ่งที่แก้ให้จริง อย่างหลวงตาท่านพูด ถ้าพูดถึง กุศลธัมมา อกุศลธัมมานี้ จะทำให้ทุกคนไปสวรรค์หมดนะ เราไม่ต้องทำอะไรกันเลยนะ มาให้บวชหลวงตาไว้อีกหนึ่ง เวลาใครตายก็กุศลธัมมา อกุศลธัมมา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามั่นแก้กรรมได้ใช่ไหม พระพุทธเจ้าก็ตั้งคนแก้กรรมไว้สักคนหนึ่ง ใครมาก็แก้กรรมให้เขาหมดเลยไง คนนั้นก็ไม่มีกรรมเลย แล้วมันเป็นไปได้ไหม อ้าว เราตั้งเลย ตั้งคณะกรรมการแก้กรรมประจำหมู่บ้าน แล้วแก้ของคนในหมู่บ้านนี้ทั้งหมด ประชาชนในหมู่บ้านนี้จะไม่มีกรรมเลย มันเป็นไปได้! มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้!

ฉะนั้น เราก็มีศาสนาอยู่แล้ว เราก็มีความเชื่ออยู่แล้ว ทำไมเราต้องไปเชื่อเขา แต่ที่มันเป็นการสื่อสารมวลชนนะ เขาออกมาเป็นการประชาสัมพันธ์ แล้วพวกเราก็ไปเชื่อ เพราะว่าอะไร เพราะความเชื่อ โดยพวกเราส่วนใหญ่แล้วนี่เห็นไหม มันมีนะพวกเข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทยนี้ เขาจะบอก เขาเผยแพร่ในลัทธิของเขา มันไปไม่รอดหรอก แต่เขาบอกว่า อันนี้นะมาจากพุทธ เป็นนิยายหนึ่ง หรือเป็นความเห็นหนึ่งของพุทธ

โอ้โฮ ชาวพุทธเชื่อเลย ถ้าอ้างว่าพุทธนะเสร็จทันทีเลย ทีนี้คำว่า “แก้กรรม” นี่ คำว่ากรรมนี้มันอยู่ในศาสนาพุทธด้วยไง พระพุทธเจ้าสอนเรื่องกรรม กรรมคือการกระทำ แต่การแก้กรรมของพระพุทธเจ้านี้ อยู่ที่เรามาดีทำชั่ว

ทีนี้สิ่งที่มันเกิดขึ้นมากับเรานี้ กรรมมันมีอดีตเห็นไหม กรรมจากการสร้างมาจากอดีต กรรมในปัจจุบันนี้ ในปัจจุบันนี้มันจะทำให้เรา.. อนาคตนี้ ถ้าเราไปสู่อนาคต บุญเพนิวาสานุสสติญาณ นี้อดีต ถ้าอดีตที่ดีเห็นไหม พระพุทธเจ้านี้สร้างอดีตที่ดีมาก ชาติสุดท้ายเป็นพระเวสสันดร

เวลามาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะแล้วนี่ ด้วยสามัญสำนึกของโลก พระเจ้าสุทโธ

นะก็อยากจะให้เป็น จักรพรรดิ สังคมทุกสังคม ครอบครัวทั้งครอบครัวก็ต้องการให้ พระพุทธเจ้าเป็นจักรพรรดิทั้งนั้นละ แต่เพราะสร้างกรรมมาดี เพราะสร้างกรรมมา

เพราะชาติสุดท้าย จะมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ให้คนแก่ เข้ามาในสังคมนั้นเลย จะไม่มีเด็ก ไม่มีคนแก่มาให้เห็น จนเจ้าชายสิทธัตถะไปเที่ยวสวน เห็นไหม ขมทูตมาแปลงกายเป็นเด็ก เด็กเกิดใหม่ เป็นวัยรุ่น เป็นคนแก่ เป็นคนเจ็บ เป็น คนตาย

เจ้าชายสิทธัตถะถามพวกกุมารเล็กกะ มีอย่างนี้ด้วยหรือ นี้อะไร นี่เด็กคนเกิด ใหม่ นี้อะไร นี่คนแก่ นี้อะไร นี่คนเจ็บ นี้อะไร นี่คนตาย พยายามปิดกั้นเห็นไหม พยายามปิดกั้น แต่เพราะกรรมดี กรรมดีมันส่งเสริม ตอนนั้นเจ้าชายสิทธัตถะยังไม่ได้ ออกจากราชวัง เจ้าชายสิทธัตถะยังไม่ได้ปฏิบัติ ยังไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้า เป็นปัญญาของ ปุณฺณ ปัญญาของสามัญชน

ปัญญาของสามัญชนนะ แต่มีกรรมดีหนุน กรรมที่ดีหนุนเห็นไหม โดยสามัญ ลำบาก ใครก็ต้องการให้เป็นจักรพรรดิ แล้วทุกอย่างพร้อม เพราะไปศึกษามาแล้ว ไป เรียนมาแล้ว เรียนมาเพื่อจะเป็นจักรพรรดิ อยู่แล้ว แต่เพราะกรรมดีมันหนุนเห็นไหม พอ กรรมดีมันหนุนนะ “ออก”

คิดดูเป็นจักรพรรดิมันก็เสวยสุขแต่ในทางโลก แต่เวลาออกบวชไปแล้ว ๖ ปีนี้ ไปทุกข์ทรมานอยู่ในกลางป่า อยู่เป็นจักรพรรดิ เสวยแต่ความสุข ไปทรมานอยู่กลางป่า เป็นใครจะไป แต่พอไปแล้ว พอไปปฏิบัติขึ้นมา พอตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้ามาแล้ว อันนี้มีคุณค่ามากกว่า มีคุณค่ามากกว่าจักรพรรดิมาก

เพราะกษัตริย์ในสมัยพุทธกาลมาบวชเหมือนกัน แล้วเวลามาบวชเสร็จแล้วนี่ สำเร็จเป็นพระอรหันต์เห็นไหม “สุขหนอ สุขหนอ” มันเปรียบเทียบกันไง เปรียบเทียบ กับสมบัติจักรพรรดิที่จะได้ข้างหน้า กับเปรียบเทียบสุขของพระพุทธเจ้า แต่กษัตริย์ที่

บอกว่าสุขหนอ สุขหนอนี้

จนพระที่อยู่ด้วยกันนี้ หวังกษัตริย์นี้ คิดถึงราชบัลลังก์ กองอาลัยอาวรณ์ บ่นแต่สุข
หนอ สุขหนอ เหมือนเราพูดประชดกันนะ สุขหนอ สุขหนอ พระไปฟ้องพระพุทธเจ้า
พระพุทธเจ้าก็นิมนต์ พระองค์นั้นเข้ามาถามว่า

“เธอพูดอย่างนี้จริงหรือ ว่าสุขหนอ สุขหนอ นี่จริงหรือ”

“จริงครับ”

“เหตุผลทำไมเธอบอกว่า สุขหนอ สุขหนอละ”

“สุขจริงๆ อยู่โคนไม้มีความสุขจริงๆ สุขเพราะใจมันโล่งโปร่งสบาย มันไม่ต้องแบก
รับภาระ มันอยู่กับปัจจุบัน”

ที่เราบอกว่า “มันเป็นหนึ่งเดียวใจ ไม่มีวินาที่ข้างหน้า และไม่มีวินาทีอดีต มัน
เป็นหนึ่งตลอด ปัจจุบันตลอด สุขมาก วิมุตติสุข”

แต่เมื่อก่อนเป็นกษัตริย์ แล้วเราก็มาคิดถึงปัจจุบันสิ ถ้าเป็นกษัตริย์นี้ มันมีการชิง
อำนาจใหม่ มีการแย่งอำนาจใหม่ การปกครองต้องใช้ปัญญาใหม่ การบริหารจัดการต้อง
ใช้ปัญญาใหม่ มันมีแต่ความกังวลใจ มันมีแต่ความทุกข์มาก เป็นกษัตริย์นี้ทุกข์มาก แต่
ในสังคมโลกนี้ว่า กษัตริย์นี้มีความสุข กษัตริย์นี้เป็นผู้ปกครองจะน่าชื่นชมมาก นี่
ความเห็นของเรา

“แต่พอปฏิบัติแล้วนี้ พอชำระกิเลสหมดมัน สุขหนอ สุขหนอ”

นี่เวลาเจ้าชายสิทธัตถะ สิ่งที่เป็นบุญกุศลสร้างมา กรรมดีสร้างมา นี่กรรมดีมันให้ผล

อย่างนี้ กรรมดีมันให้ผลขนาดที่ว่า ให้เรามีโอกาสเรามีโอกาสนะ เรามีโอกาสที่จะประพฤติปฏิบัติ เรามีโอกาสที่จะได้พ้นจากทุกข์

อย่างเช่นเราเกิดมานี้ อย่างปัจจุบันนี้ เราเกิดมามีกรรมดีใหม่ กรรมดีมหาศาลเลย เพราะอะไรรู้ไหม เพราะพวกเราเกิดมาแล้วนี้ เราได้อ่านประวัติหลวงปู่มั่น พวกเราลูกศิษย์กรรมฐานนี้ เราได้อ่านประวัติหลวงปู่มั่นกันมาแล้ว ประวัติหลวงปู่มั่น ท่านรื้อค้นของท่านขึ้นมาเอง ท่านรื้อค้นของท่าน จนท่านเป็นพระอรหันต์ แล้วท่านวางทางหลักวิชาการไว้ให้เราศึกษานี้ เรามีบุญใหม่

เราจะบอกว่า ใครเกิดร่วมกับพระพุทธเจ้า คนนั้นมีบุญมาก พระพุทธเจ้าจะสอนให้พ้นจากทุกข์เลย นี่เราก็ก่อร่วมกับ กิ่งพุทธกาลที่ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง เรามีบุญใหม่ นี่กรรมดีมันส่งเสริมเรามาแล้ว ถ้ากรรมดีมันส่งเสริมเรามาแล้ว เราเอากรรมดีนี้สร้างกรรมดีต่อไป กรรมดีของเราเห็นไหม เราเชื่อในหลักของศาสนา เราเชื่อในการกระทำของเรา เราเชื่อในการนั่งสมาธิภาวนา

แต่ถ้าเราเชื่อเรื่องกรรมที่เขาแก้กรรมนะ มันแก้กรรมอะไร มันเหมือนไหว้เจ้าเห็นไหมไปไหว้เจ้านี้ ตั้งศาลขึ้นมา เอาของไปไหว้เจ้า แล้วก็เอากลับมา เอากลับมากินกัน แล้วก็มีความสุข ก็พอใจว่าได้ผ่อนนอนแล้ว

แก้กรรมก็เหมือนกัน ดูแก้กรรมนี้เขาทำอะไรกัน เขาก็เอาเครื่องเช่นนี้ไปเช่นไข่มุขใหม่ แก้กรรมอย่างนั้นๆ แล้วแก้อะไร แล้วเขาได้แก้ความคิดเขาหรือยัง เขาได้แก้แรงขับอวิชชาในใจเขาหรือยัง นี่แก้กรรมอย่างนั้นมันมีประโยชน์อะไร มันไม่มีประโยชน์อะไร สิ่งใดที่มีโทษมาก มีประโยชน์นิดเดียว ประโยชน์น้อย พระพุทธเจ้าไม่สอน

ประโยชน์ของมันนะ นี่ประโยชน์ของการปกครอง คุณสิ คุณในราชสำนักเห็นไหม พิธีพราหมณ์เห็นไหม พิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาอะไรนี้ อันนี้มันเป็นพิธีพราหมณ์ที่ในราชสำนักไว้ปกครอง เห็นไหม พิธีที่ไว้ปกครอง ให้สังคมอยู่ในหลักในเกณฑ์ สังคมมีราก

วัฒนธรรม อันนั้นเป็นเรื่องของโลก

แต่ถ้าเรื่องของเร เรื่องของศาสนาพุทธนี้ ศาสนาพุทธเรื่องของการชำระกิเลสนี้ กรรมมันให้ผลมาแล้ว กรรมมันสร้างผลมาแล้ว ทีนี้พอกรรมดีสร้างเรามาแล้วนี้ เราจะทำเข้าถึงหลักของศาสนาไหม ถ้าเราเข้าไม่ถึงหลักของศาสนา เราไปเชื่อกรรมอย่างนั้น เราก็แก้กรรมกันอยู่อย่างนั้นล่ะ

ถ้าแก้กรรมกันอยู่อย่างนั้นแล้วเราได้อะไร ก็เวียนตายเวียนเกิดเห็นไหม เนี่ยจะบอกว่า **“การแก้กรรมจริงๆ แล้วคือการนั่งสมาธิภาวนา”** เพราะมันเป็นงานอันละเอียดละออ คุรุบาอาจารย์ท่านพูดอยู่บ่อยๆ

“เราทำบุญกุศลขนาดไหน เราสร้างบุญมาขนาดไหน ถ้าเราไม่ภาวนานะ บุญมันก็เป็ บุญอามิสที่จะทำให้เราเกิดดี เกิดชั่ว ให้เรามีโอกาส แต่ในหัวใจจะมันอมทุกข์ตลอดเวลา”

ถ้าชีวิตของเรายังเวียนอยู่ในวัฏฏะ หัวใจเรานี้มันจะอมทุกข์อยู่ มันจะมีความทุกข์นี้เจือปนมาด้วยตลอดเวลา แต่ถ้าเราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เราแก้กรรมด้วยการนั่งสมาธิภาวนา

ถ้านั่งสมาธิภาวนาปั๊บนี้ โลกเขาเห็นว่า เป็นการที่ว่าไม่ปรารถนาความสุข ทรมาณตน ใจ อตตกิลมถานุโยคใจ แต่มันเป็นการทรมานกิเลส ทรมานให้กิเลสนี้มันเบา ตัวลง มันเบาลงจริงๆ นะ เบาลงจริงๆ ที่ไหน เพราะกิเลสนี้มันเหมือนกับคน ๒ คน ทะเลาะกัน ใครที่มีกำลังมากกว่าคนนั้นชนะใช่ไหม กิเลสมันชนะเราตลอดเวลาเลย แล้วเวลานั่งสมาธิภาวนา กิเลสมันก็เอาความเวทนา เอาความวิตกกังวล มาต่อรองกับเรา แล้วเราแพ้ตลอดๆ แพ้ตลอดนะ

นั่งสมาธิเนี่ย เวลามันเจ็บปวดขึ้นมา มันมีปัญหาขึ้นมา เราก็ลูก เราก็..นี้เห็นไหม

คน ๒ คนทะเลาะกันระหว่างกิเลสกับธรรมมันทะเลาะกัน มันต่อสู้ขัดแย้งกัน แล้วเรานี้ หัวใจมันเป็นภพ เป็นผู้รับรู้นี้ แต่เวลาเราปฏิบัติไปนี้ เราแพ้กิเลสตลอด แพ้กิเลสตลอด เห็นไหม เราถึงไม่เห็นผลประโยชน์ใช้ไหม แต่ถ้าวันไหน วันไหนในการประพฤติปฏิบัติของเรา เราได้ชนะกิเลส จิตมันสงบ จิตมันปล่อย จิตมันวางขึ้นมาเห็นไหม นี่สิ่งนี้มันทำให้เรามั่นใจ นี่ไงแก้กรรมไง

แก้กรรมคือการแก้กิเลสที่มีอำนาจเหนือเรา มันได้เห็นเหตุผลที่ชัด ที่ได้แย้งตรงข้ามกับมันได้แล้ว คือธรรมะที่มันเกิดขึ้นมาในใจเรา นี่มันมีหลักมีเกณฑ์แล้ว เราเห็นเอง เรารู้เองเห็นไหม พอเรารู้เองเห็นเอง นี่ปัจจัยจัดตั้ง สันติภูมิจิโก สิ่งที่เราเองเห็นเองขึ้นมาในหัวใจนี้ ไม่ต้องฟังใครมา มันจะมั่นคงไหม

มันมั่นคงมาก แต่มันคงขนาดไหนก็แล้วแต่ สิ่งที่เราทำจิตสงบได้ เรามีหลักมีเกณฑ์ได้ขึ้นมา พวกเรายังโลเลอยู่ เพราะอะไร เพราะจิตใจเรายังอ่อนแอ คำว่าอ่อนแอนี้ คืออวิชชาว่ามันยังไม่พัฒนาขึ้นไป สูงขึ้นไป จนเป็นพระโสดาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคา ขึ้นไปนี้ มันพัฒนาขึ้นไปแล้วนี่ เรื่องที่พูดนี้ เป็นเรื่องเล็กน้อยเลย มันเรื่องของเด็กๆ เหมือนเด็กๆ นี่ ฝึกหัดเลย พอมันโตขึ้นไปปั๊บมันเห็น

แต่นี้เหมือนกับเราฝึกหัดใหม่อยู่ ขณะที่มันสงบขึ้นมา มันต่อรองกัน ระหว่างคน ๒ คนทะเลาะกัน ระหว่างกิเลสกับธรรมทะเลาะกัน แล้วมันสงบครั้งหนึ่งๆ นี่ พอสงบแล้วมันก็มันใจอยู่ แต่มันใจอยู่พอปฏิบัติไปนี้ก็อยากได้ อยากเป็นอยากอะไร ก็ยังวิตกกังวลอยู่ วิตกกังวลอยู่นี้มารมันก็ยังหลอกไป

ทั้งๆ ที่ของเคยได้ลิ้มรสนะ จิตสงบนี้ ได้ลิ้มรสของความสงบ เวลาปัญญาเกิดขึ้นมา ใช้ปัญญาแต่ละหนแต่ละครั้ง มันปล่อยวางขึ้นมา ได้ลิ้มรสของปัญญา ปัญญามันพิจารณามันปล่อยวางขึ้นมา รสของสมาธิธรรม รสของปัญญาธรรม รสของมันคือมันปล่อยวางที่ลึกซึ้งกว่า มันปล่อยวางที่มากกว่า แล้วได้รสอันนี้ รสอันนี้มันจะตอกย้ำ ตอกย้ำให้ใจเรานี้มั่นคง

พอมันคงขึ้นไป เราก็ต้องพยายามแสวงหา พยายามกระทำของเราขึ้นมา นี่ไง พยายามกระทำเห็นไหม แก้กรรม การแก้กรรมนี้ แก้โดยการกระทำของเรา กรรมคือการกระทำ แล้วเราทำดีนี้ แล้วกรรมของเรา มันเป็นกรรม กรรมเป็นงานของใจ งานของใจ คืองานวิปัสสนา คืองานภาวนา

ทุกคนนะ เห็นพระ ว่าพระนี่สะดวกสบาย พระนี่ไม่ได้ทำงาน เห็นพระ เดินจงกรม เห็นพระนั่งสมาธิภาวนานี้ งานของใจนะ เหนื่อยมาก ภาวนาแต่ละรอบ ออกมานี้ หอบเลยนะ เหนื่อยสุดๆ เลยนะ มันต้องใช้กำลังมหาศาลเลย แล้วยังต้องใช้สติ ใช้สมาธิ แต่เรามองกันนะ เรามองกันว่าพระนี่ไม่ทำงาน ไม่อาบเหงื่อต่างน้ำแบบเรา

อาบเหงื่อต่างน้ำ นี่มันงานของโลก แต่งานการนั่งสมาธิภาวนา งานการชำระ กิเลส มันเป็นงานภายใน นี่ แก้กรรมแก้แบบนี้

“แก้กรรมนี้ คำว่าแก้กรรมในศาสนาของเรา นี่ คือการนั่งสมาธิภาวนา”

แต่แก้กรรมข้างนอก จะบอกว่าการแก้กรรมอย่างนั้น คือการหาผลประโยชน์ ทั้งสิ้น แล้วเราชาวพุทธ เราไม่ต้องไปเชื่อ แล้วเราไม่ได้เชื่อ พวกเราไม่เชื่อ แต่! แต่สังคม เนอะ แล้วออกสื่อไปเนอะ ถ้าออกสื่อไปนี่ ธรรมดาในประเทศที่เจริญแล้วเวลามีสื่อสาร กันนี่เขาจะสื่อสาร ๒ ด้าน ใ้หนี่สื่อสารด้านเดียว คนรับรู้ได้ด้านเดียว

พอรับรู้ด้านเดียวนี่ พอรับรู้ใ้หนี่ก็รับรู้กันไป แต่ถ้ามันสื่อ ๒ ด้าน แต่! มันก็น่าคิด นะ เพราะบางทีนี่ ลูกศิษย์มาหาเราเหมือนกัน จะมาถามปัญหานี้ เราก็ตอบปัญหา แต่เวลา ออกไปนี่มัน เวลาออกไปข้างนอกเห็นไหม เราพูดถึงพวกสื่อสารมวลชนนี้ เขาจะไป สัมภาษณ์พระที่ให้สัมภาษณ์บ่อยๆ พอที่ให้สัมภาษณ์ออกมา เราฟังดูแล้วนะ มันไม่มี เนื้อหาสาระเลย

เราก็คุยกับพวกโยมนี้ เขาบอกว่ามันก็เป็นอย่างนี้แหละหลวงพ่อ เพราะเวลาพวก

นักข่าวมาสัมภาษณ์พระ พวกเราก็ไม่ให้ข่าวเขา เขามาแล้วเขาไม่ได้ข่าวไป แต่ถ้าไป สัมภาษณ์พระพวกนั้น ไปที่โรมันได้ข่าวทุกทีไง ที่นี้ข่าว มันได้เนื้อหาสาระ

แต่ไปหาครูบาอาจารย์ เช่นไปหาหลวงตาสิ ท่านไล่ออกจากวัดเลย นี่พอไป สัมภาษณ์ เราจะไปหาข้อมูลที่จริง ข้อมูลที่จริง มันก็ไม่ได้สื่อออกมา แล้วเวลาไป สัมภาษณ์พระ พระที่ให้สัมภาษณ์บ่อยๆ มันก็มีกั้นแค่นั้นละ กั้นแค่นั้นคือ ร่างกายนี้เป็น สมมุติสงฆ์ เป็นพระโดยสมมุตินะ

ถ้าพระโดยสมมุตินี้ งานของใจ ใจของเขานี้ ยังไม่ได้ลืมรศของภวานามยปัญญา ไม่ได้ลืมรศของปัญญาใจ รศของสมาธิธรรม รศของสมถธรรม รศของสมาธิ รศของ ปัญญา ปัญญาที่มันใคร่ครวญขึ้นไปแล้วนี้ มันจะต้งคับหน มันปล่อยอย่างไร รศของ สมุจเฉตปหาน เวลากิเลสมันขาด ขาดอย่างไร

ถ้ามันมีสิ่งนี้ มันเอาสิ่งนี้เทียบเคียงได้ไง แต่พระที่เขาให้สัมภาษณ์ออกมาเนี่ย เขา เข้าไม่ถึงตรงนี้ไง ถ้าเขาไม่ถึงตรงนี้ปั๊บ เขาก็เหมือนกับใช้ปัญญาสมอง ก็เหมือนกับโลก ที่เขาคิดกันนั่นละ คืออุคภาวะเขามีแค่นั้น เขาให้สัมภาษณ์นี้ เขาให้สัมภาษณ์โดยข้อมูลที่ เขารู้แค่นั้น มันก็ได้แค่นั้น

แต่ถ้าพระครูบาอาจารย์ของเรานี้พูดออกไป ถ้าพูดออกไปนี้ พอพูดออกไปมัน เป็นการะ เราเข้าใจตรงนี้นะ เวลาเราให้สัมภาษณ์ ให้ข่าวออกไป หรือเราให้ความมุมมอง ตรงข้ามไป เขาจะบอกว่า อย่างนั้นต้องแสดงให้ดู อย่างนั้นต้องทำให้เห็น ไอ้ตรงนี้นั้น เป็นการะ ต้องทำให้เห็นนะ ทำให้เห็นมันก็ธรรมะไง มันเป็นสันติภูฏิกโก มันเป็น นามธรรมที่อยู่ในหัวใจของครูบาอาจารย์

มันจะแสดงได้เหมือนพระพุทธเจ้าเนี่ย พระไตรปิฎกนี่มันเป็นวิธีการ ที่ออกมาจาก ใจที่เป็นธรรม ธรรมธาตุ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยู่ในใจขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วบอกวิธีการมา ก็จดจารึกกันไว้เป็นพระไตรปิฎก

พระไตรปิฎกนี้เป็นวิธีการนะ เป็นเหตุเป็นผลจะเข้าไปสู่หัวใจ แต่พระพุทธเจ้าไม่ได้บอกถึง.. ในพระไตรปิฎกว่า นิพพานคืออะไร บอกแต่วิธีการเข้าหานิพพาน นี่ถ้าเราพูดออกไปแล้ว จะให้ทำให้เห็น ก็จะเอาสิ่งที่วิมุตติ สิ่งที่เป็นสัจธรรมอันจริง เอามาตีแผ่นี่มันบอกได้แค่เทียบเคียงไง

เราถึงพูดบ่อยว่า ถ้าผู้รู้ มีคุณธรรมจริง พูดร้อยคำ ก็ถูกร้อยคำ เพราะท่านเทียบเคียงออกมาจากใจที่เป็นธรรม แต่ผู้ที่สมมุติสงฆ์อย่างพวกเรานี้ อย่างเรานี้สมมุติสงฆ์ พูดออกมานี่ผิดร้อยคำ เพราะเราพูดจาก สิ่งที่เทียบเคียงออกมาแล้วนี่ แล้วเราเอามาเป็นเหตุเป็นผล อธิบายออกมาอีกชั้นหนึ่ง มันเลยคลาดเคลื่อนออกมา

ฉะนั้นเวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรม เวลาท่านเทศน์ว่ากร เวลาท่านสอนพวกเรา ท่านจะดูเห็นไหม คำว่าดู เหมือนดูฉวิภาวะ เราปฏิบัติมา อย่างคนที่ทำสมาธิอยู่ สงสัยเรื่องสมาธิ เราจะพูดกันได้แค่สมถะแค่นั้นล่ะ ถ้าพูดเลยกว่านี้ไป เขาไม่รู้แล้ว แต่ถ้าพูดเรื่องสมถะนี้ สิ่งที่เขาต้องการ สิ่งที่เขาแสวงหา วิธีการเห็นไหม

จิตเวลาภาวนาไปนี่ เวลากำหนดพุทโธๆ พุทโธๆ ไปนี่ มันจะตกหวังคัมมันจะหายวูบไป พอพุทโธๆ พุทโธๆ ไปนี่ บางทีมันก็หายไปเลย มันหลับไปเลย ถ้าพูดเรื่องอย่างนี้ อธิบายเรื่องอย่างนี้ ตรงนี้จะได้ประโยชน์ แต่ถ้าพูดสูงเกินไปไม่ได้ประโยชน์แล้ว

ฉะนั้นผู้ที่รับ ถ้าทางโลกนี้ ทางโลกอธิบายให้เขาฟังด้วยเขาวุ่น ด้วยเขาวัดปัญญา ด้วยวาสนาด้วยบารมี ด้วยกรรมดีของเขามีมานี่ พูดอธิบายนี้ เขาอาจจะเข้าใจได้ แต่! คำว่าเข้าใจได้ก็เข้าใจจากสมมุติ เข้าใจจากฉวิภาวะของเขา

เพราะลูกศิษย์เรา เรามีลูกศิษย์อยู่คนหนึ่ง เป็นอาจารย์หมอ เป็นอาจารย์หมอนี้มาบวชอยู่กับเรา แล้วเขาอยากพ้นทุกข์มาก แล้วเขาจะให้เราอธิบายให้เขาฟัง บอกหลวงพ่อกุญไปเลย หลวงพ่อกุญไป แล้วเขาก็นั่งหลับตาเลยนะ ฟังที่เราอธิบายเรื่องจิต

“ความคิดไม่ใช่จิต จิตกับความคิดคนละส่วนกัน แต่เกี่ยวเนื่องกันเป็น สัตยชาติญาณของมนุษย์ เป็นสมบัติของชาติสมมุติ เวลาถึงที่สุดแล้วนี่ ถ้าจิต ถ้าความคิด มันสงบตัวลงเห็นไหม มันเป็นพลังงาน ถึงเป็นสมาธิ แล้วสมาธิสงบตัวแล้วนี่ มันออก วิปัสสนาของมันเป็นขั้นเป็นตอน”

เขาให้เราอธิบายนะ แล้วรอบแรกพอฟังจบ หลวงพ่อขออีกทีหนึ่ง เราก็อธิบายซ้ำ อีกทีหนึ่ง เขาเห็นภาพได้ ลูกศิษย์นี้ พวกนี้ พวกเป็นอาจารย์หมอ พวกนี้ คีอ็อกเตอร์ ศาสตราจารย์นี้ พวก คีอ็อกเตอร์ พวกอะไรนี้ เขามีการศึกษามา กระบวนการความคิด เขา สามารถเรียบเรียง จัดกระบวนการความคิด

คีอ็อกเตอร์ พวกศาสตราจารย์นี้ ความคิดของเขา เขาจับได้ เขาเรียบเรียงความคิด อย่างนี้ได้ แต่เขาจะรู้จริงไม่ได้ เพราะ! เพราะสิ่งนี้เป็นแรงงานสมองเหมือนกัน แต่เขา สามารถ อย่างพวกเรานี้มันสับสนใจ จับต้นชนปลายนี้ รู้ตรงนี้ เราเรียงลำดับ เราเรียง กระบวนการของมันไม่ได้ต่อเนื่อง แต่ถ้าคนมีการศึกษาที่เขาฝึกของเขามา เขามีความ ชำนาญของเขา เขาจะเรียงกระบวนการ เกี่ยวเนื่องกันเหมือนลูกโซ่ มันจะเข้าใจได้

เราถึงบอกว่า ถ้าพระที่ท่านอธิบาย ใช้วุฒิภาวะท่านอธิบายนี้ มีความเข้าใจได้ ความเข้าใจได้ ความเข้าใจเห็นไหม กับความรู้แจ้ง ความรู้แจ้งมันรู้แจ้งในความจริงนั้น มันอีกส่วนหนึ่ง ความเข้าใจเป็นอีกส่วนหนึ่งเห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะเทศน์ สอน ท่านจะดูตรงนี้ด้วย ดูว่านี่ควรพูดแค่ไหน ควรพูดอย่างไร

แต่เวลาเทศน์อย่างนี้ เวลาเราเทศน์อยู่ที่นี่ เห็นไหมส่วนใหญ่เราเทศน์ มันจะเริ่ม ตั้งแต่พื้นฐานขึ้นไปเลย แล้วก็ขึ้นไปถึงที่สุด จะให้เห็นใจ ให้เห็นว่ามรรคผลนิพพาน คือ ในศาสนาเรานี้ หลวงตาท่านพูดอย่างนี้บ่อยมาก ในศาสนาพุทธเรานี้เปรียบเหมือน ห้างสรรพสินค้า เราเข้าไปในห้างสรรพสินค้า เด็กเข้าไปมันอยากได้ของเล่น ผู้ใหญ่เข้าไป ก็อยากได้เครื่องใช้ไม้สอยของเขา ผู้หญิงเข้าไปก็อยากได้เพชรนิลจินดา ไข่มุก

ในห้างสรรพสินค้ามัน มีทุกอย่างให้หมดเลย แล้วเราเข้าไปในห้างสรรพสินค้านี้ ใครชอบสิ่งใด ใครมีกำลัง ใครมีเงินทองสามารถแลกเปลี่ยนสินค้านั้นออกมาได้ ในศาสนานี้ มันมีจิต มีนิสัย มีความเห็น เยอะแยะไปหมดเลย ฉะนั้นเวลาเราอธิบายเห็นใหม่ เราอธิบายเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป อธิบายให้เห็นว่ามันหลากหลาย มันหลากหลายก็ย้อนกลับมาที่เราอีกละ

ถ้ามันหลากหลายแล้วนี่ เราควรใช้อย่างใด เราเห็นสิ่งใดเป็นประโยชน์กับเรา สิ่งที่มีมันเป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์กับเรานะ เห็นใหม่ เวลาหลวงตาท่านสอนนะ

“ให้ดูใจเรา ให้ดูใจเรา เรื่องของสังคม เรื่องของหมู่คณะ เรื่องของผู้ที่ปฏิบัติ มันเป็นเรื่องของเขา เรื่องของเรา คือเรื่องความซำระกิเลสของเรา”

นี่เรื่องของเร เรื่องของเราจิตของเราสงบใหม่ จิตเราเกิดปัญญาใหม่ นี่คือประโยชน์ของเรา ที่นี้ในการปฏิบัติก็เหมือนกัน จิตนิสัยที่เข้ากับธรรมะนี้ แต่โดยธรรมชาติพวกเรานี้ เราจะบอกว่ากลัวนะ เราจะกลัวผิด เราปฏิบัติอยู่อย่างนี้ แล้วถ้าพระองค์อื่น หรือใครพูดผิด ขัดแย้งกับเรานะ เราจะรีบวิ่งไปหาเลย แล้วของนั้น มันยังไม่ใช่นะ มันจะผิดหรือเปล่า เพราะมันยังไม่ใช่นะ แต่ความจริงแล้ว มันเป็นเรื่องของเขา

เรื่องของเรานะ ผู้รู้สติเราดีใหม่ จิตเราสงบใหม่ เพราะกรรมฐาน ๔๐ ห้อง วิธีการทำความสงบต้อง ๔๐ วิธี แล้วสิ่งที่มาทำกับเรานี้ เรามีความถนัด ความถนัดความสะดวกของเรา ถ้าทำแล้วมันสะดวก มันมีประโยชน์กับเรา มันถูกต้องแล้ว แต่จิตได้สำนึก กิเลสเรานี้ มันกลัวผิด

ถ้าเราไปทำถูกแล้วนะ กิเลสมันจะขัดแย้งให้เราไปเอาสิ่งที่ผิด พอไปเอาสิ่งใดที่ผิดมานะ อืม อันนี้สะดวก อันนี้สบาย เพราะกิเลสมันหลอกแล้ว แล้วกิเลสกับสิ่งที่ผิดพลาดนี้มันเข้ากันได้ดี เพราะมันเอาเหยื่อที่ผิดหลอกเราแล้ว แล้วเราก็กินเหยื่อแล้ว

แล้วเราก็ออกนอกกลุ่มนอกทางนะ อันนี้สบาย อันนี้สบาย

ถ้าอันไหนผิคนะกิเลสมันส่งเสริมเลย ถ้าอันไหนถูกนะ เราจะเกิดความลังเล เอ๊ะ!
เอ๊ะ! ตลอด เห็นไหม กิเลสกับกรรม มันขัดแย้งกันมาตลอด แล้วกิเลสมันกลัวกรรม มัน
กลัวสติสัมปชัญญะของเรา มันกลัวการตรวจสอบของเรา

การตรวจสอบของเราเนะ ตรวจสอบการกระทำนี่ตรวจสอบเราให้ดี ตรวจสอบ
ตรงไหน ตรวจสอบที่ว่าจิตเราดีไหม เราทำแล้วมันพัฒนาขึ้นไหม ถ้ามันพัฒนาขึ้นไป
พัฒนาขึ้นไปนี่ “คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร” เราจะพ้นทุกข์ด้วยความ
ขยันหมั่นเพียรของเรา

แล้วความขยันหมั่นเพียรของเรานะเวลาจิตมันสงบขึ้นมานี้ มันมีปีติ มันขนพอง
สยองเกล้า มันมีความুদ্ধุ้ม หัวใจพองโต ตัวเราตัวใหญ่ พอทำไปๆ นี่ มันน้อยลงๆ ก็ว่า
เราผิด ไม่ใช่ ความคุ้นชิน เจอครั้งแรก เห็นครั้งแรกมันจะুদ্ধุ้มมาก

เห็นครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ครั้งที่ ๔ มันเห็นเหมือนกัน แต่ความเห็นนั้นมันไม่ตื่นเต้น
จิตใจมันมีอยู่ เราก็ไปเข้าใจผิดกันว่า เราเสื่อม เราทำผิดทาง แต่ถ้ามันทำขึ้นไปนี่ เดียวมัน
ก็กลับมาอีกเห็นไหม สิ่งใดเราเห็นครั้งแรก เราได้สัมผัสครั้งแรก มันจะตื่นเต้น มันจะมี
รสชาติมาก

ความสัมผัสครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ นี่ เราสัมผัสบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า ไร้อรรถาธิ
บายอย่างนี้มันไม่มี พอมันไม่มีนะ แต่จิตมันนิ่งไหม จิตมันสงบไหม เราผู้ของเราเอง วันนี้
สบายไหม วันนี้จิตภาวนาแล้วมันโล่งมันโปร่งไหม ถ้ามันโปร่งขึ้นมาพรั่งนี้ทำซ้ำๆ
ทำซ้ำแล้วเก็บสะสม เก็บสะสม สะสมขึ้นไปจนชำนาญขึ้นไปนะ มันตั้งมั่น

พอตั้งมั่นขึ้นมานี้ คำว่าตั้งมั่น คนตั้งมั่นนะ เวลาทำสมาธิขึ้นมาแล้ว ออกจาก
สมาธิไปนี่ อะไรกระทบเรา เรายังตั้งมั่นเลย อะไรกระทบเข้ามานี้ จิตใจจะมั่นคง จะไม่

ค่อยคิดมาก เพราะมันมีตั้งมัน แต่พอจิตมันเริ่มเสื่อมลงๆ นี่ อะไรกระทบปั๊บมันจะไปกับเขา นี่ขณะที่จิตตั้งมันนะ

แต่ถ้าเราทำสมาธิบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า พอจิตตั้งมัน พออะไรกระทบขึ้นมา มันแยกแยะ มันแยกแยะนะแต่เดิมนี่สิ่งใดกระทบมันแยกแยะไม่เป็น มันแยกแยะไม่ได้ แต่พอจิตมันตั้งมัน มันแยกแยะได้ อะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควร อะไรไม่ควร พอเริ่มแยกแยะนี้เห็นไหม จิตมันพัฒนาการขึ้นไปแล้ว แยกแยะบ่อยครั้งเข้า จนจับได้

จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นกาย จิตเห็นเวทนา จิตเห็นธรรมารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกความคิดนั้นละ ธรรมารมณ์ มันจับได้ มันวิปัสสนาได้ มันจะพัฒนาไปเรื่อยๆ ถ้าจับได้เห็นได้ การจับได้เห็นได้นะ มันจะฟุ้งในหัวใจของเรา พอจับได้เห็นได้ มันเริ่มแยก เริ่มแยะ นั่นละคือปัญญา นั่นคือวิปัสสนา

แต่ถ้ายังไม่ถึงวิปัสสนานี้ มันต้องมีพื้นฐานขึ้นไป จากความสงบของใจนี้ขึ้นไป จากการกระทำของเราดีขึ้น การกระทำของเราดีแหละ ไม่ต้องไปวิตกกังวล แล้วไม่ต้องไปยึดวิทยาศาสตร์ เราพูดตรงนี้บ่อย ย้ำตรงนี้บ่อยเลยว่า

“ธรรมะของพระพุทธเจ้านี้เหนือวิทยาศาสตร์! เหนือวิทยาศาสตร์!”

วิทยาศาสตร์เป็นกฎทฤษฎี ที่เป็นกฎตายตัว แล้วเราไปยึดกฎตายตัวนี้ เรากินอาหารครั้งแรกที่รสชาติดีมาก แล้วเรากินซ้ำๆ เข้าทุกวันนี้ อาหารนั้นจะอร่อยไหม รสมันคืออันเดิม สูตรการทาก็สูตรเดิม ทำไมล้นเราให้ค่า เดียวดี เดียวไม่ดีละ

ถ้าเราทดสอบกันทางวิทยาศาสตร์ ค่านีเห็นไหม เราให้ค่าเหมือนกัน ทุกอย่างเหมือนกันหมด ค่าอร่อยต้องอยู่คงที่สิ ทำไมค่าของความอร่อยมันไม่คงที่ละ เดียวอร่อย เดียวไม่อร่อยเห็นไหม

ในการปฏิบัติก็เหมือนกัน ในปัจจุบันธรรมนะ เดี่ยวดี เดี่ยวไม่ดี มันดีไม่ดีเพราะกิเลส เพราะความเห็นของเราบอกเห็นใหม่ เราถึงต้องอยู่กับปัจจุบัน ดีก็พิจารณาความดี ไม่ดีก็พิจารณาความไม่ดี มันพอใจไม่พอใจ พิจารณามันตลอดเวลา ยิ่งพิจารณาขนาดไหน ค่าของธรรมมันจะเหนือขึ้นๆ เหนือขึ้นๆ จนถึงที่สุดมันทิ้งได้หมดละ มันจะไม่คงที่ตลอดไป การคงที่เหมือนกันตลอดไปนั่นคือสัญญาทั้งหมด

แต่ถ้ามันเปลี่ยนแปลงเห็นใหม่ คุณ ใจมันดีขึ้น อย่างพิจารณาเห็นกายนี้ เห็นกายครั้งนี้ละ มันก็อีกละ เมื่อวานก็มาถามเหมือนกัน พิจารณากาย จนเห็นกายแล้ว แล้วเห็นกายแล้วนี้ พอพิจารณาไปมันจะเห็นอย่างอื่นไป กายที่ละเอียดขึ้นไป บอก ไม่ใช่!

พิจารณากายนะ เห็นกระดูก เห็นโครงสร้างเรา หรือเห็นอวัยวะเราอันใดอันหนึ่ง นี่ พิจารณาเห็นครั้งนี้มันจะเป็นอย่างนี้ เห็นครั้งต่อไป มันจะหมุนเวียนไป มันเป็นปัจจุบัน ถ้าเห็นซ้ำนี้ ถ้ามันซ้ำเป็นธรรมดา ก็เป็นธรรมดาไป พอเห็นกายปั๊บนี้ ถ้าจิตมันดี มันตรงนี้ มันอยู่ตรงนี้ อยู่ตรงที่จิตมันดี

ถ้าจิตมันดี จิตมันมีกำลังนี้ การเห็นนั้น เห็นใหม่ อย่างเช่น เห็นกระดูก ครั้งนี้เห็นเป็นกระดูกเลย กระดูกธรรมดา ครั้งต่อไปจิตมันดีขึ้น กระดูกจะใส กระดูกเรืองแสง เห็นใหม่เห็นกระดูกเหมือนกัน แต่กระดูกนั้นนะ มันค่าของสมาธิดี ความเห็นนั้นจะชัดเจน ความเห็นนั้นจะคงที่ จะเปลี่ยนแปลง มันอยู่ที่จิต จิตตัวนี้ ตัวค่าของสมาธิมันเหมือนกับกำลังของเรา

คนที่มีกำลังมากเห็นใหม่ ของหนักนี่ยกมือเดียวละ คนที่กำลังน้อยนะ สองมือ สามมือ ทั้งป่าแบกนี้ยังไม่ขึ้นเลย นี่ค่าของจิต มันเป็นกำลังใจ มันมีฐาน มันพิจารณาของมันไป จะบอกว่า การเห็นนี้มันหลากหลาย ไม่ใช่เห็น เห็น ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ วิทยาศาสตร์ไหน เห็นต้องพัฒนาขึ้นไป เห็น ๑ ๒ ๓ กลับมา ๐ เลย เพราะมันเสื่อม ก็ขึ้นใหม่ ลงใหม่ ขึ้นใหม่ ลงใหม่ ฝึกอยู่อย่างนี้ ชำนาญในวิธี

ฝึกจนชำนาญ จนสิ่งที่มันเป็นไปใช้ใหม่ จนเรา เราเองนี้ฝึก คนชำนาญ เหมือนแม่ครัว แม่ครัวนี้ ถ้าแม่ครัวชำนาญนะ อะไรมันพลิกแพลงทำงานสำเร็จได้ทั้งนั้นล่ะ ฝึกจนชำนาญ เหมือนแม่ครัวเลย ชำนาญมาก เรื่องการทำอาหารชำนาญมาก

นี่ฝึกใช้สมาธิ ใช้สติ ใช้ปัญญาจนชำนาญมาก ชำนาญมาก ชำนาญถึงที่สุดแล้วนี้ มันมีความชำนาญเห็นไหม มันควบคุมได้ พัฒนาการได้ทั้งหมด ถึงที่สุดแล้ว มันรวมตัวขาด! การแก้กรรมอย่างนี้ละ มันไม่ทันเราแล้ว

เวลาอย่างในสมัยพุทธกาลเห็นไหม พระที่พิจารณาเจริญแล้วเลื่อมๆ พิจารณาจนถึง ๙ หน ทนไม่ไหวเอามือเช็ดคอตตัวเองตาย มีคเช็ดคองนะเลือดมันพุ่งออกไปทันที พอเลือดพุ่งนะ มีวาสนา ก็พิจารณาเลือด ย้อนกลับมาพิจารณากาย สำเร็จเป็นพระอรหันต์เดี๋ยวนั้นเลย พออรหันต์เดี๋ยวนั้นปั๊บ ก็นิพพานเดี๋ยวนั้น เพราะเอามือเช็ดคองมันก็ตายเดี๋ยวนั้น มารตามหาเห็นไหม มารตามหาจนแบบว่าฝุ่นฟุ้งไปหมดเลย

พระพุทธเจ้าบอก “มาร เธอไม่ต้องหาหรอก เธอหาลูกศิษย์เราไม่เจอหรอก ไม่เจอ เพราะลูกศิษย์ของเราหนี พ้นจากมารแล้ว”

ถ้าเราปฏิบัติ นี่ไงพ้นจากกรรมไง ถ้าพ้นนี้ตามหาเราไม่เจอหรอก ตามหาจิตไม่เจอ แต่ถ้ายังมีชีวิตอยู่นะ มันเจอที่เศษส่วนของกรรมนี้ไง อย่างพระพุทธเจ้านี้ สอุปาทิเสสนิพพาน กับอนุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์เหมือนกัน พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ มีร่างกาย มีสถานที่ที่กระทบได้ แต่พระอรหันต์ที่ตายแล้วปั๊บนี้ เห็นไหม

เวลาพระพุทธเจ้าจะนิพพานเห็นไหม “เราฉันอาหารของนางสุชาดา เราถึงซึ่งกิเลสนิพพาน” กิเลสนิพพาน กิเลสตายไปจากใจ ชั้น ๕ ยังมีอยู่ “พอฉันอาหารของนายจุนทะ เราถึงซึ่งชั้นนิพพาน”

สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีธาตุขันธ์อยู่ ธาตุขันธ์ ธาตุ ๔ คือร่างกาย

ขั้น ๕ คือความคิด แต่ธาตุ ๔ และขั้น ๕ ที่สะอาดบริสุทธิ์ของพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ พอพระอรหันต์สิ้นชีวิต ถึงซึ่งขันธนิพพาน ขั้นคือความคิดใจ ความคิดนี้ขั้น ๕ กับธาตุ ๔ สลัดทิ้ง นิกรรมมันจะตามทันต่อเมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันนี้

เพราะสภาพร่างกายนี้ มันเป็นของที่ได้มาด้วยกรรม เพราะเรามีกรรม เราถึงมีการเกิด แล้วเราถึงมีการกระทำ ถึงที่สุดแล้วนี้ จิตใจเป็นพระอรหันต์ พ้นไปแล้ว แต่ยังมีร่างกายอยู่ ถึงเป็นพระอรหันต์ที่มีชีวิต สอุปาทิเสสนิพพาน แต่พอสิ้นชีวิตไป นีออนุปาทิเสสนิพพาน หดไป กรรมตามไม่ทันตั้งแต่มีชีวิตอยู่ แต่กรรมตามร่างกายนี้ทัน

ดูพระองคุลิมาลสิ พระองคุลิมาลนะ มาเขา ๕๕๕ ศพ พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอมาบวชแล้วเป็นพระอรหันต์นะ ไปบิณฑบาตที่ไหนนะ เขายิงนกนะ ลูกนั้นก็ต้องมาตกใส่หัวพระองคุลิมาล เขาจะทะเลาะเบาะแว้งอะไรกัน จะตีกัน จะพลาดมาโดนองคุลิมาล พระองคุลิมาลไปบิณฑบาตวันไหน กลับมาจะมีเลือดกลับมาทุกวันเลย ก็น้อยใจนะ

พูดอย่างนี้มันจะสะเทือนใจนะ พระอรหันต์จะน้อยใจได้อย่างไร น้อยใจนะ มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอก “นี่คูลี นี่เป็นอย่างนี้ตลอดเลย” พระพุทธเจ้านะ พระพุทธเจ้าเป็นอาจารย์ไซ้ใหม่ พระพุทธเจ้าบอกว่า “องคุลิมาล เธอมาเขา ตายตกทั้งชีวิตนะ สิ่งที่เขาทำมานี้ มันแค่เศษกรรม”

พระองคุลิมาลนี้น้อยใจนะ ไปบิณฑบาตกลับมา เลือดชกกลับมาเลยทุกวัน กรรมใจ เพราะมันแรง แรงเพราะอะไร เพราะพระองคุลิมาลนี้เป็นพระอรหันต์แล้ว ชาติสุดท้ายแล้ว ถ้ากรรมนั้นมันตามไม่ทัน จะไม่ได้อีกแล้ว ถ้าพระองคุลิมาลนิพพานปุ๊บนะ เป็นอนุปาทิเสสนิพพาน คือไม่ทันแล้ว คือไม่มีอะไรเลย

แต่ในเมื่อยังมีชีวิตอยู่เห็นไหม เขาทำอะไรก็จะมาตกใส่ ตกใส่ นี่เศษกรรม สอุปาทิเสสนิพพาน นี่เศษเหลือทิ้ง นั่นก็เศษกรรม

“แล้วถ้าเราปฏิบัติ นี่พระพุทธเจ้าสอนตรงนี้ สอนแก้กรรมที่นี่ สอนแก้กรรมที่เรา
แก้ไขของเรา”

“ไอ้กรรมอันนั้นอย่าไปเชื่อ ไม่ต้องไปเชื่อ”

พูดถึงในความคิดเรานะ ไปแก้กรรมอย่างที่เขาไปแก้กันนั้นนะ แล้วเราอยู่บ้านนะ
ในห้องพระนี่ “กราบถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ระลึกถึงครูบาอาจารย์เราะ เรา
ว่าได้บุญมากกว่าเยอะเลย แก้กรรมได้ดีกว่าด้วย”

เรานั่งอยู่ในห้องพระเราะ “กราบถึงครูบาอาจารย์เราะ แล้วนั่งพุทโธๆ
พุทโธๆ นะ โอ้โฮ แก้กรรมได้เยอะกว่านั้นมากน่ะเลย”

ฉะนั้นไม่ต้องไปเชื่อ “ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่เรียบง่าย มีเหตุมีผล”

แต่ว่าพุทธมามกะของเรา ชาวพุทธเราเนี่ย มันไปถือผีกันมาก อ่อนแอมาก เวลาเขา
พูดขึ้นมาเราก็มานั่งเชื่อเขา มันก็เลยน่าเห็นใจว่า ชาวพุทธเราไม่น่าเป็นอย่างนั้น แต่ก็เพราะ
เขาเป็นอย่างนั้น ความจริงนะ สำนักพุทธศาสนานะ พุทธศาสนานะ ต้องตรวจสอบนะ

ถ้าเขามีกันอย่างนั้น พุทธศาสนา สำนักพุทธนะ จะต้องดูแล ทำอย่างนี้ไม่ได้ ถ้า
ทำอย่างนี้ไป แล้วอะไรเป็นพุทธละ อะไรเป็นศาสนามะ พุทธศาสนาก็คือธรรมะใน
ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่นคือตัวศาสนา ศาสนธรรม
ตัวธรรม ตัวศาสนบุคคลมันเป็นความคิด วันนี้พูดเท่านี้ละนะ เอวัง